

Годишен доклад за дейността за 2023 г. на Национална асоциация на ресурсните учители

За организацията

Национална асоциация на ресурсните учители (НАРУ) е неправителствена организация, създадена през 2011 г., която обединява и представлява професионалисти, работещи в областта на приобщаващото образование. Индивидуални нейни членове са: ресурсни учители, учители, психолози, логопеди, ерготерапевти; педагогически и непедагогически специалисти, ангажирани със създаването на подкрепяща среда за ефективното участие на всички ученици в образователния процес в училище и в извънкласни форми на обучение и развитие. Другото основно направление на работа на НАРУ е свързано с подкрепа на младежи в уязвима ситуация и младежки дейности.

НАРУ-България има представители във всички региони на страната и осъществява обществено полезна дейност свързана с продължаващото обучение и подкрепа за педагогически специалисти от сферата на приобщаващото образование; изследвания и проучвания за постигане на качествено приобщаващо образование, както и застъпничество и закрила за децата и младежите в съответствие с техните индивидуални образователни и социални потребности.

Мисията на НАРУ е да работи за повишаване на качеството на образователните и социални услуги в подкрепа на пълноценната интеграция на децата и младежите в образователната система в България. За реализирането на тази мисия ние обединяваме усилията на професионалистите, работещи в областта на приобщаващото образование.

Организационна структура

Общо събрание
Управителен съвет
Председател на УС

Какво постигнахме до момента?

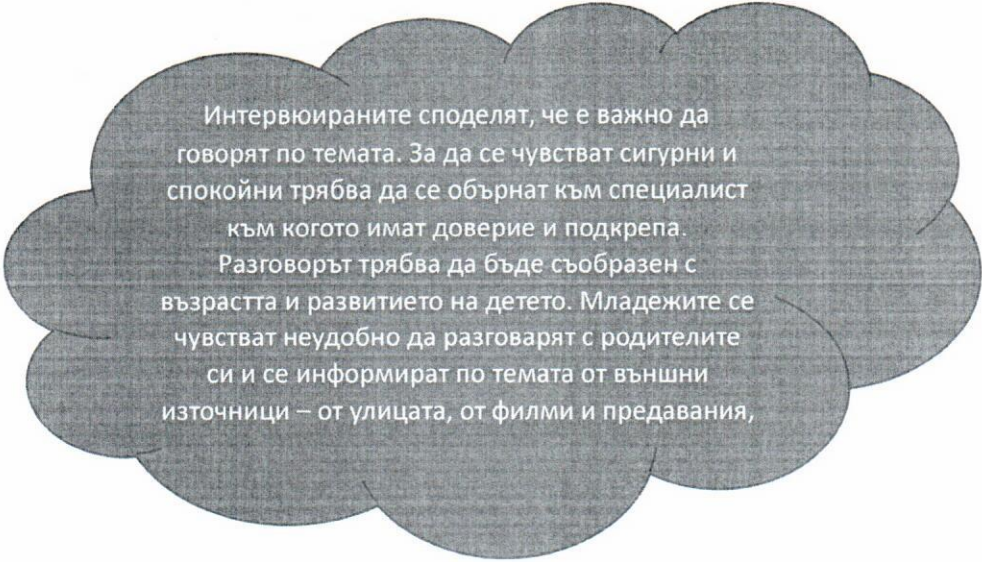
- Учредители сме на най-голямата професионална неправителствена организация, обединяваща специалистите в областта на приобщаващото образование.
- Участваме активно във формирането на национални политики в образованието.

е валидирано, беше проведено проучване сред учители, за да се анализират най-ефективните начини, по които Minecraft може да помогне за насърчаване на SEL умения.

Въз основа на теоретичните концепции и изследванията, проект **SELsMINE** успешно разработи сценарии за обучение в света на Minecraft, които позволяват на учащите да упражняват и подобряват своите социално-емоционални компетентности.

Чрез въвеждането на SEL умения в механизмите и функциите на Minecraft екипът на проекта е създал завладяваща среда, в която преподаватели и обучаеми могат да участват в иновативно SEL обучение. Тези внимателно разработени сценарии предлагат поредица от предизвикателства, които улесняват развитието на SEL уменията, осигурявайки уникален подход за насърчаване на социално-емоционалното развитие.

Проект GIAff4ID е наочен към създаване на геймифицирани ресурси за обучение на младежи с интелектуални затруднения относно любовните взаимоотношения и и сексуално образование. Преди да пристъпим към разработване на игрите обаче, проведохме изследване по отношение информираност и разбиране на различни теми за сексуално образование и емоционални умения, граници и взаимоотношения с връстници чрез интервюта с младежи с интелектуални затруднения и теренно проучване сред различни заинтересовани страни. По-специално, фазата на документното проучване се фокусира върху подбора и анализирането на най-подходящите теми за сексуалното образование и върху това как да се провежда младежка работа за самостоятелност и автономност на младежите и осъзнаване на техните собствени нужди.

Интервюираните споделят, че е важно да говорят по темата. За да се чувстват сигурни и спокойни трябва да се обърнат към специалист към когото имат доверие и подкрепа.

Разговорът трябва да бъде съобразен с възрастта и развитието на детето. Младежите се чувстват неудобно да разговарят с родителите си и се информират по темата от външни източници – от улицата, от филми и предавания,

"Младежките работници категорично не се чувстват подготвени и нямат образователни информационни материали. Те имат голям опит в работата с младежи със специални образователни потребности, но по отношение на сексуалното образование трябва да има повече обучения. Важно е в училище да има подготвен и обучен специалист, което може да говори за сексуалното образование с учениците. Считат че е полезно е да се разработят информационни материали за децата на достъпен език и съобразен се тяхното възрастово и индивидуално развитие."

МЛАДЕЖКА РАБОТА И ДОБРОВОЛЧЕСТВО.

НАРЪЧНИК

НАСОКИ ЗА ПОДОБЪРЖАВАНЕ НА
ЕМОЦИОНАЛНИТЕ УМЕНИЯ НА
МЛАДЕЖИ С ИНТЕЛЕКТУАЛНИ
ЗАТРУДНЕНИЯ

GIAff4ID

Проект № 400/15.06.2019-2020-2021

Продължаваме и работата си за създаване на ресурси за младежки работници - консорциумът по проект **GIAff4ID** инициира разработването на Наръчник с насоки за младежки работници и обгрижващи лица относно преподаването на сексуално образование на младежи със специфични затруднения в интелектуалното развитие. Материалите са консултирани с подходяща и предварително избрана мрежа от външни заинтересовани страни и външни лица като университетски преподаватели, представители на институции и НПО свързани с темата, учители и психолози, които пряко работят с младежи.

През септември 2023 г. стартира и проект C-C-B-Y, чиято цел е да създаде инструменти, чрез които младежките работници да могат да помагат за овладяването на предизвикателното поведение на младежи.

В началото на 2023 г. приключи и проектът “Знание за правата на човека”, изпълняван съвместно със Сдружение “Знание-Ловеч”. Проектът бе насочен към младежи и се изпълняваше с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП чрез фонд “Активни граждани”.

Основната цел на проект “Знания за правата на човека” бе постигане на положителна промяна спрямо тенденциите на нарушаване на човешките права, проявата на нетолерантност, дискриминация и използване на език на омразата сред младежи и ученици. В проекта се включиха 10 училища от цялата страна.

Учители, ученици и представители на медии от градовете на избраните училища се включиха в обучения „**Заедно в пъстър свят**“, целящи насърчаване и приемане на многообразието. В рамките на проекта беше разработена програма „**Толерантност, Антидискриминация, права на човека**“, която беше приложена в десетте партньорски училища.

Учениците, които участваха в сесиите на програмата, подготвиха и реализираха младежки кампании „Твоите права“ в населените си места, като включиха ученици, учители, жители на градовете, в които се намират училищата. По този начин знанията и впечатленията от програмата бяха споделени с по-широк от млади хора.

Дейности, планирани и осъществени от ученици-участници в проекта:

Флаш моб;

Беседи с известни лица по теми, свързани с правата на човека;

Информационни видеа;

Състезания за най-хубава рисунка или есе;

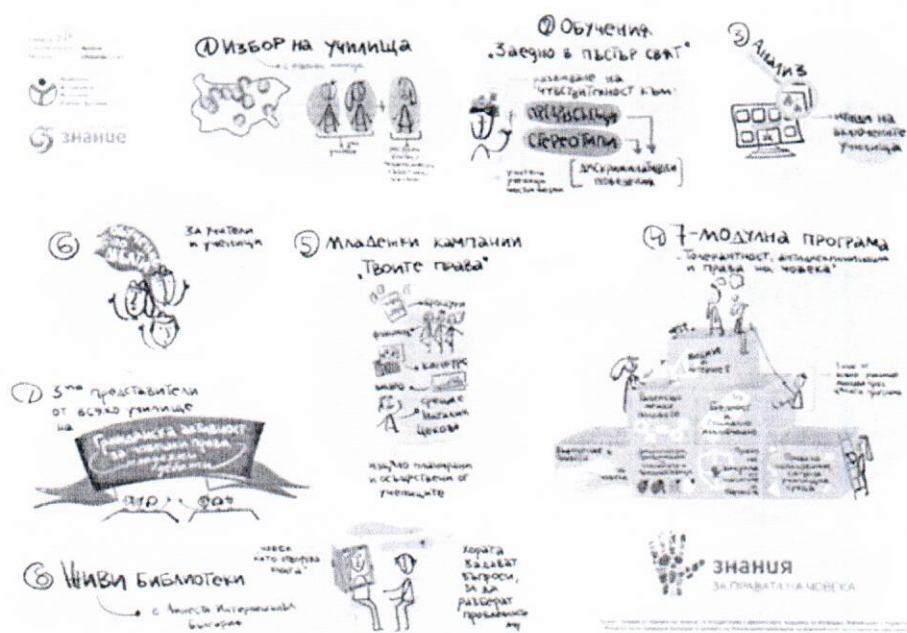
Изработени банери в училище.

През месец януари 2023 година се проведе младежки национален дебат „Гражданска активност за права на човека“, в който дебатираха 10 отбора. През месец февруари 2023 година се проведеха три „Живи библиотеки“ с последващи обучения в градовете Горна Оряховица, Левски и Кърджали. В библиотеките се включиха над 60 деца в горен курс, които имаха възможност да „разлистят“ историите на 11 живи книги – хора, които са съвсем различни от представите за тяхната професия, социална група или статус, етническа или верска принадлежност. В ролята на живи книги влязоха както обикновени граждани, така и хора, известни в градското общество – в гр. Левски, например, жива книга бе кметът на общината, г-жа Любка Александрова.

След като имаха възможността да изживеят дейността от първо лице, учениците имаха възможност да дискутират ролята на стереотипите и предразсъдъците и тяхната връзка с правата на човека. Във втория ден на дейността, учениците преминаха и през обучение за начина провеждане на живи библиотеки.

Във всеки един град, учениците споделиха, че биха организирали подобни библиотеки с хора-представители на групи към които имаме дълбоки предразсъдъци – хората без дом, хора, които са наркозависими и други.

Продължихме работата си с **доброволци** и през текущата година като имаме общо 4-ма доброволци - 2-ма национални и двама международни. Те участваха в редица дейности като:

Лятна школа през юли месец. По време на тази школа, която се организира в двора на РЦПППО София-град. Доброволците ни подпомагат ресурсните учители в грижата за деца със специални образователни потребности. Това е годишна инициатива на РЦПППО, в която регулярно участват и доброволци на НАРУ.

Работа в офис. Доброволците ни подпомагат офисната работа на НАРУ – подпомагат текущата ни дейност, включват се в различни наши проекти и инициативи, подпомагат организирането на обученията ни, подпомагат ни с изработване на брошури и сертификати, водят блог, поддържат своя ФБ група.

Межкултурен диалог. Доброволците ни реализират различни дейности за опознаване на различни култури и развитие на езикови умения. Включват се в празнуване на Коледа, Великден и др. празници, както и приобщават нас и младежи, с които се запознават, към техните традиции. Имат възможност да пътуват из страната, което допълнително обогатява хоризонта им.

Младежка работа. Включваме доброволците ни в различни инициативи с други младежи. В текущия ни проект доброволците ни разработиха интерактивен урок на тема „Устойчиво развитие“. Участваха в подготовка на младежки инициативи като организиране на младежки обмен, разходки в планината и на други населени места с младежки групи, запознаване с други младежки организации.

Работа в училища. След разрешение на директорите, доброволците ни подпомагат работата на ресурсните учители в различни училища. Това е изключително ценен опит за тях и те развиват различни умения за работа с различни деца и младежи – от ромски произход, със специални образователни потребности, и други уязвими групи.

Цялата дейност на доброволците ни можете да намерите тук:

ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИТИЕ НА МРЕЖА ОТ СПЕЦИАЛИСТИ ОТ ОБЛАСТТА НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

През 2023 г. броят на активните ни членове бе 960. Комуникацията ни с тях се случваше предимно чрез бюлетините ни - 16 бр, които се получават на мейлите на всеки член и чрез к

Освен това, новини редовно се качваха на сайта на НАРУ: www.narubg.org

м

у

Регионален семинар се проведе в гр. Плевен, х-л „Балкан“, за членовете на НАРУ от Северозападна България. В събитието взеха участие членове от секциите в Ловеч, Враца, Монтана, София, София-област, Плевен. Втори регионален семинар се проведе в град Стара Загора на 28.04.2023 г. - дванадесет години след учредяването на Асоциацията там. На

ц

и

я

в

з

а

семинара присъстваха членове на НАРУ от областите Кърджали, Хасково, Варна, Бургас, Смолян и Стара Загора.

Представен беше образователен инструментариум за развитие на социално–емоционални компетентности в ранна детска възраст, разработен по проект BE CHILD – „Изграждане на приобщаващо общество чрез подкрепа на ранно детско образование и грижа за развитие на социално-емоционални компетентности на деца в предучилищна възраст“.

Фокус на втората част на срещата беше дискусията по актуални въпроси в сферата на приобщаващото образование. Обсъдени бяха проблеми свързани с:

- прилагането на нормативната уредба;
- взаимодействието в ЕПЛР в детската градина/училището и с организацията на работа на място;
- взаимодействието с родителите;
- квалификация, методическа подкрепа, споделянето на ресурси.

Изведени бяха предложения за промени в нормативната уредба, които могат да подобрят качеството на работата с децата и учениците със СОП, както и да помогнат за преодоляване на съществуващи проблеми в работата на ресурсните специалисти.

Бяха определени новите посоки за развитие на НАРУ: по-активни застъпнически дейности и повече възможности за професионална мобилност на работещите с деца в допълнителната подкрепа за личностно развитие. Един от основните акценти през настоящата година ще бъде и изготвянето на детайлен анализ на приобщаващото образование с начертаване на стратегия за развитие.

СЪЗДАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ И ОБМЯНА НА ОПИТ В СТРАНАТА И ЧУЖБИНА

През 2023 г. бе активният период на работа по проект SENPower, заедно с Фондация „Просвета“ (водеща организация) и партньорите: Agrupamento de Escolas Cidade do Secundaria com 3º Ciclo do Entroncamento, Portugal Centro (Португалия), Instituto Politecnico de Santarem (Португалия) и Antalya Il Milli Egitim Mudurlugu (Турция).

Проектът е насочен към ученици със специфични обучителни затруднения, като дефицит на вниманието/хиперактивност и разстройства от аутистичния спектър, на възраст 6-11 г., от начален етап на образование, както и към техните учители.

През 2023 г. бяха проведени 1 партньорска среща в Анталия, Турция и 1 обучение за учители в Ентронкаменто, Португалия.

В резултат на изпълнението на проекта през 2023 година бяха разработени:

- Методология за обучение на ученици със специални образователни потребности в началното училище, която учителите ще могат да използват, за да адаптират процеса на

преподаване и учене в часовете по математика и природни науки в начален етап на образование към нуждите на учениците със специфични обучителни затруднения, с разстройства от аутистичния спектър и дефицит на вниманието/хиперактивност.

- Инструментариум за учители „Математика за всички“ (M4ALL), включващ готови за използване интерактивни уроци за обучение по конкретни теми по математика на ниво начално училище - 1 издание.

- Инструментариум за учители „Природни науки за всички“ (NS4ALL) с готови за използване образователни ресурси по специфични теми по изучаване на природата на ниво начално училище - издание.

Можете да видите тези инструменти на страницата на проекта <https://sen-power.eu/bg>

В периода 16-19 май 2023 година, по покана на Доброволческата служба за образователно и социално приобщаване - Стара Загора, представители на Национална асоциация на ресурсните учители – експерти в областта на приобщаващото образование и университетски преподаватели, посетиха Университета в Рейкявик, Исландия. **Проектът за сътрудничество и планиране на съвместни дейности се реализира с подкрепата на Схема за малки двустранни инициативи на Фонд „Активни граждани“ - България на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 г. и се базира на партньорството с учени и преподаватели от Института по образователни изследвания и Факултет по образованието на Университета в Рейкявик.**

Университетът (UI) е водещата държавна институция за научни изследвания и висше образование в Исландия. Приобщаващото образование е задължителен курс не само за всички педагогически специалисти, но и самата методика на преподаване по различните дисциплини се основава на диференцирано учене според индивидуалните потребности. По време на посещението беше представен моделът за приобщаващото образование на Университета и неговото практическо приложение в програмите за обучение на учители и специални педагози. Партньорите от България и Исландия имаха възможност да споделят практики в приобщаващото образование и учебни програми за подготовка на учители за работа в приобщаваща среда. Обсъдени бяха възможностите за дългосрочно сътрудничество в научната и в академичната област, както и за разработване на съвместни проекти в сферата на приобщаващото образование.

Чрез НИОПП НАРУ организира и **учебно посещение в Прага, Чехия**, в периода 24.10.2023 г. -27.10.2023 г на 20 наши члена. В рамките на посещението, участниците посетиха училище за деца със специални образователни потребности, основано от родители.

“Modry klic” - и там те обмениха знания и опит с колегите си за различните методи и техники за организиране на приобщаваща среда и провеждане на образователен процес. Училището е Освен това те посетиха и Българското средно училище в Прага “Д-р Петър Берон”. В Прага те видяха аналог на пространствата за интензивна подкрепа, които планираме да изградим и в България в училищата. Тези пространства позволяват индивидуализиране на подкрепата и повишаване на нейната интензивност когато е необходимо и за деца със специфични специални потребности в общообразователното училище.

През есента НАРУ бе домакин и на подготвителна среща с колеги от Северна Македония, с техния Съюз на специалните педагози в лицето на г-н а Горан Петрушев и г-жа Василка Галевска. Г-н Петрушев е директор на аналогична институция на нашите регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. По време на тази среща гостите ни посетиха РЦПППО София град, 124 ОУ “Васил Левски”, както и 74 ДГ “Дъга”. Договорихме и програма за посещение на 10 македонски колеги, които ще дойдат при нас на обмен през февруари 2024 г.

НАРУ е издаде и книгата "Училище за всички. Приказка за приобщаващо образование за деца, родители и учители" на Калоян Дамянов, а НИОПП - "Ерготерапия и сензорна интеграция в приобщаващото образование" а автори - Анна Иванова и Калоян Дамянов.

ОБУЧЕНИЯ

През 2023 г. НИОПП - специализираното обучително звено на НАРУ, проведе 25 обучения със 780 участници. Някои от коментарите на нашите обучаеми са:

"Нещата бяха добре балансирани и имахме възможност да се запознаем подробно с различните класификации. Добре бяха представени, както и възможността да се правят свободни коментари ни помага да се ориентираме постепенно."

"Благодаря за насоките и съветите, свързани с попълването на новата Карта за функционална оценка! Изпратената презентация също я включвам в набора си от полезни обучителни ресурси и информационни материали. Възможността пък да обсъдим заедно с колегите конкретни случаи на деца със специални образователни потребности ми дава по-голяма увереност за предстоящи оценъчни и диагностични процедури."

Проведохме и зимна школа в Банско за 50 участника на 19-22.02.2023 г на тема "Управление на агресивното и предизвикателно поведение".

НИОПП организира и лятна школа - 11-15.06. в Бургас за 50 участника на тема "Двигателно развитие и учене-ролята на физическата активност при деца със СОП". Бяха организирани и работни посещения в различни услуги.

Първи проект по Еразъм+, KA1, 2023-1-BG01-KA122-ADU-000117854, Мобилност за възрастни бе успешно изпълнен в периода 01.06-30.11.2023 г. За участие в обучение **SMART** получихме повече от 20 кандидатури, от които бяха избрани 10 педагогически и непедагогически специалисти за участие: РЦПППО София-град, 1 – РЦПППО София област, 1 – ЦСОП Враца, 2 – РЦПППО Бургас, 1 – РЦПППО Пазарджик, 1 – РЦПППО – Стара Загора. Всички се включиха активно в курса и получиха сертификати Europass мобилност. Тази досега неизползвана възможности за обучение по KA1 беше широко представена и сега това се явява мотивиращ фактор за активно участие в дейностите на НАРУ. Асоциацията придоби популярност като изпращаща организация сред своите членове. Ще продължим усилията си в тази насока и по-нататък.

Съдействахме на и на РЦПППО София-град за изпращането на 10 специалисти от РЦПППО София-град в международно обучение в гр. Лисабон, Португалия, по програма Еразъм +, KA122-SCH – краткосрочни проекти за мобилност на обучаеми и персонал в училищното образование по проект „**ИКТ и свободни уеб ресурси за образование – друг начин да преподаваме и учим**“.

Обучението се проведе от 28 август до 1 септември т.г. Организатор на събитието е Centro de Formação EAGLE INTUITION, Португалия. Обучението е насочено към дигиталното приложение на инструментите на Google в класната стая;

- Прилагане на безплатни уеб инструменти в класната стая, като Prezi, Voki и APPs;
- Използване на платформата Moodle в класната стая;

– Насърчаване на развитието на педагогически практики, включващи ИКТ.

УЧАСТИЯ В ДРУГИ СЪБИТИЯ

НАРУ е член на няколко мрежи, с които поддържа активна връзка. В България това е Национална мрежа за децата и ние редовно се включваме в техни събития, с която активно се застъпваме по редица въпроси в областта на образованието и редовно участваме в Общото събрание на организацията. Членове сме и на международни мрежи като CRES и CONNECT International, чрез които имаме възможност да достигнем по повече съмишленици в чужбина.

На 05.12.2023 г. представители на НАРУ участваха във валоризационна конференция „Активното гражданство в Европа“, организирана от Центъра за развитие на човешките ресурси. Гости на конференцията бяха министър-председателят на Република България акад. Николай Денков, министърът на образованието и науката проф. д-р Галин Цоков, началникът на РУО София-град д-р Ваня Кастрева и др. НАРУ представи резултатите от проекта си „SELsMINE – Подобряване на уменията за социално-емоционално учене на ученици на възраст 6-13 г. чрез Майнкрафт“ чрез ателие. Показахме вече разработените сценарии за изграждане на умения в специализирания модул „Образование“ на играта „Майнкрафт“. Министър Цоков прояви интерес към разработката и предложи да бъде предоставена за разглеждане и евентуално включване в „Дигиталната раница“ на Министерството на образованието и науката.

"Надграждане на уменията на учителите в приобщаващото образование чрез програма Еразъм+" - с презентация по тази тема Калина Вълва, председател на УС на НАРУ, участва в Национална конференция „Как Програма ЕРАЗЪМ+ помогна в подобряване на уменията на учители да създават иновации в системата на професионалното образование и обучение“. Конференцията се проведе на 04.09.2023 г. в гр. Бургас. Участниците презентираха и дискутираха възможностите на Програмата за надграждане на уменията на учителите. Представителят на НАРУ сподели успешните практики и опит от проектите, които се изпълняват.

По покана на Центъра за развитие на човешки ресурси, на 15 ноември 2023 г. , НАРУ представи работата си с доброволци по време на тематичния мониторинг и среща за управление на проекти на тема: „Европейска година на уменията“ по Програма „Европейски корпус за солидарност“. Представителят на НАРУ разказа за доброволческата ни програма. Всеки доброволец прекарва 6 месеца в организацията и осъществява дейности в 5 основни направления: участие в лятна школа за деца със специални образователни потребности с помощта на менторство; работа в офис; работа в училище под супервизията на ресурсен учител; младежка работа; участие в межкултурен диалог – чрез участие в срещи с хора от различни страни, културни вечери, посещения на забележителности и събития. Дейностите по проекта се осъществяват на територията на град София. Те са насочени към изграждане на умения в доброволците за: работа в колектив – за спазване на работен график, за изпълнение на задачи; за проактивност, намиране на общ език и координация на дейности; самостоятелен живот – от навик за плащане на битови сметки, да пазаруват и да си приготвят сами храната, да се справят с определен бюджет и т.н.; за подобряване на дигиталните умения среда – чрез публикуване на информация в специалния блог на доброволците и във Фейсбук, чрез работа с Canva, AdminProject и други; професионални умения; езикови умения и социални умения.

Чрез работа с деца и младежи от различни уязвими групи развиваме и положителни нагласи към разнообразието и солидарността. Насърчаваме доброволците ни да проявяват устойчиво поведение – живот, съобразен в намаляващите ресурси.

Доброволката ни Ниса Алтай от Турция представи нейната перспектива за участието си в програмата и какви са ползите за нея.

Основни дейности през 2023 г.

Основните съществени дейности осъществявани от НАРУ през 2023 г. са участия по международни проекти свързани с приобщаващо образование, участие на доброволци в спомагателни дейности за работа с деца със специални образователни потребности, изграждане на подкрепяща среда, създаване на партньорства и участие в мрежи за обмяна на професионален и практически опит. Получените средства по европейски проекти през 2023 г. възлизат на 378089.51 лева. Същите се разходват съгласно бюджетите на проектите, по които работи НАРУ.

Чрез тези проекти се осъществява изпълнението на основните цели на организацията, а именно: проучването на проблемите, свързани с развитието на ресурсното подпомагане, интеграция и приобщаването в системата на образованието и социалните услуги; подпомагане и насърчаване организирането на научни конференции и срещи, посветени на целите на Асоциацията в страната и чужбина, обучение и квалификация на специалисти свързани с ресурсното подпомагане както в страната така и в чужбина; осъществяване на сътрудничество със сходни по цели и дейности организации от други страни.

От работата по европейски проекти са създадени наръчници, ресурси, изследвания, видеа и други, които са публикувани на сайта на организацията и подпомагат дейността на ресурсните учители в тяхната работа с деца със специални образователни потребности.

През 2023 г. приходите от членски внос възлизат на 8519 лева. Средствата за разходвани за издръжка на организацията.

Като сдружение на една специална образователна общност, НАРУ осъществява и стопанска дейност, която се изразява в организиране на специализирани обучение на ресурсни учители, логопеди и психолози. През 2023 г. приходите от тази част от дейността възлизат на 7166 лв. С тази дейност се осъществява една от целите на организацията - обучение и квалификация на специалисти свързани с ресурсното подпомагане.

През 2023 г. НАРУ не е набираща средства и не е получавала безвъзмездно имущество, както и не е получавала дарения.

София, април 2024

Калина Вълкова
Председател на УС

